

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/328/2020
Identifikačné číslo spisu:	3514203686
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3514203686.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. Q., bývajúceho v F. E. F. R.Á., X. E. XX, proti žalovanej A. U., bývajúcej v F. E. F. R., H. X, zastúpenej advokátskou kanceláriou ONDRUŠEK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kocelova 25, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Nové mesto nad Váhom pod sp. zn. 7C/112/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. marca 20189 sp. zn. 17Co/110/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové mesto nad Váhom rozsudkom z 28. marca 2018 č. k. 7C/112/2014 - 364 I. konanie v časti o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva týkajúcej sa náhrady investícií do bezpodielového spoluvlastníctva zo strany žalobcu zastavil, II. vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu k hnutelným veciam tak, že ich prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, III. a IV. rozhodol o prebratí žalobcom titulom vyporiadania povinnosti splácať dva záväzky voči veriteľovi (H. J. J., I..J..), V. uložil žalovanej titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.668,11 eur, a to formou splátok vo výške 60,- eur, pod hrozbou straty výhody splátok a VI. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru o prikázaní do výlučného vlastníctva žalobcu hnutelné veci, ktorých hodnota bola ustálená v celkovej hodnote 4.300,- eur, pretože žalobca tieto hnutelné veci užíva a žalovaná s tým vyjadrila súhlas. Čo sa týka dvoch záväzkov (úverov) voči H. J. J.F., I..J.., súd mal za to, že sa jedná o pohľadávky, ktoré sú spojené s BSM, nepodarilo sa preukázať ich použitie počas trvania manželstva a preto bolo podľa súdu dôvodné, aby sa strany sporu podieľali na zaplatení rovnakým dielom. Zohľadnil pri tom skutočnosť, že žalovaná je momentálne na rodičovskej dovolenke, žalobca preukázal schopnosť tieto úvery splácať a strany sporu sú vo vzťahu k veriteľovi zaviazané spoločne a nerozdielne, vyporiadanie BSM rieši len ich vzájomný vzťah. Aby sa pre finančnú situáciu žalovanej nedostali obaja do omeškania, rozhodol tak, že žalobca preberá oba tieto záväzky a žalovanej bola uložená povinnosť

titulom vyporiadania BSM zaplatiť žalobcovi sumu 6.668,11 eur, a to formou splátok vo výške 60,- eur mesačne, po zohľadnení majetkového prospechu spočívajúceho v nadobudnutí hnutelných vecí do výlučného vlastníctva žalobcu. O trovách konania rozhodol podľa § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalovanej rozsudkom z 19. marca 2019 sp. zn. 17Co/110/2019 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. zmenil tak, že žalobca a žalovaná s účinnosťou od 29. januára 2020 preberajú rovnakým podielom titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov povinnosť splácať záväzky voči veriteľovi H.R. J. J., I..J., vzniknutých na základe Zmluvy o medziúvere a stavebnom spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej 19. mája 2011 a na základe Zmluvy o medziúvere a stavebnom spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej 9. novembra 2011, vo výroku V. zmenil tak, že žalovaná je povinná titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva zaplatiť žalobcovi sumu 3.406,80 eur vo forme splátok vo výške 60,- eur mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc nasledujúcim mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod hrozbou straty výhody splátok, keď nezaplatením dvoch po sebe nasledujúcich splátok sa stáva splatný celý dlh, vo výrokoch I. a II. potvrdil, žiadnej zo strán konania nepriznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ak zmluvu o úvere uzatvorili obaja manželia spoločne za trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, platí, že tento záväzok prináleží do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa § 143 Občianskeho zákonníka a pokiaľ sa stal predmetom vyporiadania a doposiaľ nebol splnený, musí byť vyporiadaný, pričom dôležitým je zároveň i to, že pre právnu povahu tohto záväzku nie je podstatné, ako bolo so získanými finančnými prostriedkami naložené a významným by sa stala iba tá skutočnosť, ak by získané finančné prostriedky boli použité na oddelený majetok jedného z manželov. Vtedy by mohol druhý z manželov požadovať, aby sa to, čo bolo vynaložené zo spoločného majetku na výlučný majetok manžela, nahradilo do ich spoločného majetku. Nakoľko platí, že pri vyporiadaní spoločného majetku sa vychádza z rovnakých podielov, majetok tvoria i záväzky (dlhy), preto sa musí vychádzať z toho, že záväzky oboch manželov vzniknuté za trvania manželstva sú povinní manželia splniť rovným dielom. Dospel k záveru, že oba vzniknuté záväzky (úvery) vznikli za trvania manželstva strán sporu, pričom pri vyporiadaní sa vychádza z rovnakých podielov i na týchto záväzkoch. Nesúhlasil s námietkami žalovanej, ktorá deklarovala iný účel použitia týchto finančných prostriedkov z úveru žalobcom, nakoľko nevýznamné je, ako bolo s nimi naložené. Kľúčové bolo, že žalovaná nepreukázala a ani to v konaní netvrdila, že by tieto finančné prostriedky boli použité na výlučný majetok žalobcu, pričom by mala až táto skutočnosť pri vyporiadaní právnu relevanciu. Odvolací súd dospel k záveru, že oba úvery musia byť vyporiadané rovnakým podielom v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalobca si v priebehu konania uplatnil i sumu, ktorú zaplatil od zániku manželstva do vyporiadania súdom výlučne sám, vyporiadal tieto úvery rovnakým podielom s účinnosťou od 29. januára 2020 a rozsudok súdu prvej inštancie v časti výrokov III. a IV. zmenil. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.668,11 eur titulom vyporiadania BSM, ktorá suma nebola súdom prvej inštancie v jeho rozhodnutí žiadnym spôsobom konkretizovaná a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. zmenil. Nakoľko odvolací súd zmenil vyporiadanie oboch úverov žalovanej vznikla povinnosť výplaty žalobcovi sumy 3.406,80 eur a s účinnosťou 29. januára 2020 vznikla žalovanej povinnosť splácať oba úvery v jednej polovici. Odvolací súd súhlasil so súdom prvej inštancie o povinnosti zaplatiť sumu v splátkach po 60,- eur mesačne, nakoľko žalovanej pomery túto sumu momentálne nedovoľujú zaplatiť v zákonnej lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 CSP. Uviedla, že aj napriek tomu, že sa jej podpis má nachádzať na Zmluvách o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere z 19. mája 2011 a z 9. novembra 2011, je si vedomá podpisu iba prvej zmluvy a o druhom úvere vedomosť nemala a nepamätá si, že by takúto zmluvu podpisovala. Poukázala na konanie notára JUDr. Michala Dzamka, ktorý bol na základe disciplinárneho konania zbavený notárskeho úradu. Domnievala sa, že druhý úver bol vybavený a použitý spôsobom, ktorý vymyslel žalobca, bol čerpaný na jeho účet a žalobca rozhodol o jeho použití bez akéhokoľvek jej vedomia či súhlasu. V ďalšom podrobne rozoberala právny a skutkový stav veci.

Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií zrušil.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že s dovolaním nesúhlasí, nakoľko skutková podstata dovolania je fiktívna a nepodložená na reálnych skutočnostiach.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

8.1. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. 2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte tohto uznesenia dovolacieho súdu len „právna otázka“).

10. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

11. V danom prípade žalobkyňa v dovolaní poukázala na dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 CSP a v ďalšom obsahu dovolania sa zaoberala nesprávnym právnym posúdením prejednávanej veci prvoinštančným ako aj odvolacím súdom. V uvedenom dovolaní žalobkyňa, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom), spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až § 435 CSP, dovolacie dôvody nevymedzila tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

12. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 CSP.). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok niečoho v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z ustanovenia § 436 ods. 1 CSP (aj v tejto súvislosti vid' 1VCdo/2/2017). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 C.s.p., resp. § 432 ods. 2 CSP.

13. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolateľka nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

14. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania mu však najvyšší súd nepriznal, nakoľko mu žiadne preukázateľné nevznikli.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.